

Kortlægning af egenskaber for fritidsheste og sammenlignet med avlsheste

Oversættelse af abstract og konklusion

Kilde: Gísli Guðjónsson "Kortlagning eiginleika frístundahrossa og samanburður við kynbótahross"
Landbúnaðarháskóli Íslands, Búvísindi 2017

https://skemman.is/bitstream/1946/27989/1/BS_GisliGudjonsson%20loka.pdf

Abstrakt

Den islandske hest er en multi-purpose race, der er nyttig på mange måder. Bedømte avlsheste burde give heste, der kan bruges til de mange anvendelsesmuligheder, der er typisk for racen.

Formålet med undersøgelsen var todelt, for det første at indsamle data om de fritidsheste heste, der bruges i hesterelateret turisme og, for det andet kortlægger, hvordan disse egenskaber anvendes. Målet var at sammenligne fritidsheste med en gruppe bedømte avlsheste.

Vi sammenlignede gennemsnitsbedømmelserne for et antal udvalgte egenskaber hos gruppen af kårede heste. Forældrenes BLUP for udvalgte egenskaber, hvilke hingste er fritidshestene oftest efter og hvem er deres forældre.

Til projektet blev benyttet en database med oplysninger om 454 heste, der blev brugt i hesteturismen.

Til sammenligning blev der indhentet data fra Farmers 'Association of Iceland om de højest kårede heste, som blev født i årene 1999-2007, i alt 5705 heste.

Programmet *EVA_inbred* blev brugt til at beregne den genetiske andel af de vigtigste forfædre (både hopper og hingste) i fritidsheste og i alle heste født i 2004 (7246 heste). Det år blev valgt, fordi det er fritidshestenes gennemsnitlige fødselsår. Den genetiske andel af hver enkelt af forfædrene blev beregnet efter metoden fra Wolliams og Thompson (1994).

Resultaterne af undersøgelsen viser, at den vigtigste egenskab hos fritidshestene er, at ryttere, uanset evne og erfaring med heste, kan ride dem.

Kvaliteten af vilje og sind (i dag hestens ridbarhed (red.)) er helt essentielle i forhold til, om hesten har de egenskaber, som er så vigtige for, at fritidshestene kan være tilstrækkelig rolige og samarbejdsvillige.

Resultaterne af undersøgelsen viser også, at fritidsheste er et produkt af planlagt avl. Dette ses bedst i andelen af dem, der er efter højt kårede fædre.

Fritidshestene og hestepopulationen som helhed, har i store træk samme forfædre (både fædre og mødre), selvom der genetisk set, er små individuelle forskelle mellem grupperne.

På grundlag af resultaterne fra denne undersøgelse, kan det konkluderes, at fritidsheste er et produkt af det organiserede avlsarbejde, men at de generelt er af dårligere kvalitet end de kårede heste for så vidt angår de fleste af de egenskaber, der bedømmes ved en kåring.

Konklusion

Den vigtigste egenskab hos en fritidshest er, at alle kan ride på den uanset rytterens evner

Kvaliteten af hestens ridbarhed, dvs. vilje og sind, er vigtigt i forhold til om hesten kan anvendes til alle slags ryttere, og det må derfor konkluderes, at de vigtigste egenskaber hos fritidshesten er, at den er rolig og samarbejdsvillig.

Hestenes alder på det tidspunkt, hvor de tages i brug til turridning, er høj, hvilket indikerer, at de heste, der egner sig bedst til formålet, er heste, der har været i brug nogle år.

Det understøtter teorien om, at hvis heste har de kvaliteter, der karakteriserer fritidsheste, lærer de den rigtige adfærd ved at bære ryttere med ingen eller kun lidt rideerfaring.

En sammenligning af fritidsheste og kårrede avlsheste viser, at fritidsheste er et produkt af organiseret avlsarbejde.

Det, der bedst indikerer dette, er f.eks. hvor stor en andel af fritidshestene, der er efter højt kårrede fædre.

Kårrede heste er imidlertid efter forældre, der, for de fleste egenskabers vedkommende, er højere kåret.

Fritidshestene er af dårligere kvalitet end de kårrede heste, når man sammenligner de egenskaber, der bedømmes i ved en kåring.

Forfædrene og mødrene til fritidsheste og kåringsheste er for det meste de samme, selvom der er individuelle genetiske forskelle mellem grupperne.

-----000-----

NOTER

Gisli bruger ordet „*frístundahrossin*“, som jeg oversætter til „*fritidsheste*“. Fritidsheste er dog efter min mening ikke helt dækkende, da det, han primært taler om, er heste, der bruges til turridning med turister.

Gisli bruger også termen „*þjál og spennulaus*“, som betyder, at hesten er rolig, tillidsfuld og ikke anspændt; jeg oversætter det med „*rolig og samarbejdsvillig*“, bl.a. fordi det også er den terminologi, der bruges i bedømmelseskemaet.

Gisli skriver Williams og Thompson (1994) i en reference. Det må være en skrivefejl, og der skal i stedet stå *Williams og Thompson*

Jeg har udelukkende læst og oversat abstract og konklusion. Der kan altså mao. være både nuancer og vigtige pointer gemt i resten af teksten.

William Flügge

Det kan konkluderes fra denne undersøgelse at fritidsheste er et produkt af det organiserede avlsarbejde, men er dårligere i kvalitet end viste heste er generelt særlige og særligt i de fleste af de egenskaber, der bedømmes i et avlsforsøg.

Nøgleord: Fritidsheste, kortlægningsegenskaber, sammenligning af vurderet kvalitet

Tak og engagement

Først vil jeg gerne takke min vejleder Þorvaldur Kristjánsson for ideen projektet og for al den bistand og information, han gav under behandlingen af projektet.

Kristinn Hugason er også meget taknemmelig for læsningen af afhandlingen og tilskuddet indsigt i emnet, en udtømmelig kilde til visdom, som privilegier havde adgang til.

Jeg takker min familie for al den støtte, de har givet mig i mellemtiden i studietiden varede.

Jeg dedikerer dette projekt til min samlevende kone Rakel Nathalie Kristinsdóttir der har opmuntret mig og støttet mig igennem mine studier.

Indholdsfortegnelse

1. Introduktion	1
-----------------------	---

1.1 Avlsmål for islandsk hesteavl	2
1.2 Implementering af avlsdomme på Island	4
1.3 Karakteristika for fritidsheste	5
1.4 Avlsmål for nogle udenlandske hesteracer	6
1.3 Evaluering af avlsværdi ved hjælp af BLUP -metoden	9
1.5 Arveafgift	10
1.6 Undersøgelsens formål	11
2 Materialer og metoder	12
2.1 Data	12
2.2 Metoder	13
3 Resultater	14
3.1 Kortlægning af rekreative heste karakteristika	14
3.2 Sammenligning af fritid og viste heste	16
3.3 Fædre til fritidsheste	20
3.4 De vigtigste forfædre og mødre	21
4 Diskussion	22
4.1 Kortlægning af rekreative heste karakteristika	22
4.2 Sammenligning af fritids- og udstillingsheste	24
4.3 Fædre til fritidsheste	26
4.4 De vigtigste forfædre og mødre	28
5. Konklusioner	29
6 Bibliografi	30
Bilag	32

Tabeloversigt

Tabel 1. Vægten af egenskaberne i% bedømt i et avlsforsøg	2
Tabel 2. Vægten af individuelle træk i bedømmelsesskalaen for avlsdom for heste i% fra 1950	4
Tabel 3. Middelværdi, standardafvigelse og nedture og højder i alder og aldersrelateret og vurderet egenskaber ved rekreative heste	14
Tabel 4. Korrelation mellem alle værdsatte træk, der beskriver fritidsheste. Alder ved	

indkomst betyder alder, når man går ind i hesteturismen	15
Tabel 5. Gennemsnitskarakteristika for viste fritidsheste og viste heste i et avlsforsøg	16
Tabel 6. Gennemsnitlig avlsevaluering af fritidsheste og viste heste i avlsdom	16
Tabel 7. Gennemsnitlig avlsevaluering af fædre til fritidsheste og viste heste i avlsdom	17
Tabel 8. Gennemsnitlig avlsevaluering af mødre til fritidsheste og viste heste i avlsdom..	18
Tabel 9. Andel af viste fædre fritidsheste og viste heste ud over de gennemsnitlige karakterer af fædre i Højeste avlsdom	18
Tabel 10. Andel af viste mødre til fritidsheste og viste heste ud over gennemsnitskarakterer af dem i den højeste avlsdom	19
Tabel 11. De fædre, som de fleste afkom har i gruppen af fritidsheste og sammenligninger med antal afkom i gruppen af heste vist i avlsforsøget	20
Tabel 12. Den genetiske andel af de 30 hovedfædre til fritidsheste og deres sammenligning med genetisk andel i gruppen af alle heste født i 2004	21
Tabel 13. En oversigt over de spørgsmål, som turistoperatører besvarede for at få en vurdering egenskaber ved rekreative heste	32
Tabel 14. Den gennemsnitlige avlsevaluering af fædre af to parter i turistindustrien sammenlignede viste avlsheste	35
Tabel 15. Den gennemsnitlige moderavlsevaluering af to parter i turistbranchen blev sammenlignet vi viser avlsheste	35
Tabel 16. Andel af viste fædre samt deres gennemsnitskarakterer i den højeste avlsdom	36
Tabel 17. Andel af mødre vist ud over deres gennemsnitlige karakterer i den højeste avlsdom	36

1. Introduktion

Den islandske hest er en alsidig gåhest, der er nyttig for en bred gruppe mennesker på forskellige måder roller. Det bruges til almindelig ridning, længere og kortere ture, i konkurrence af forskellig art og til fx fysioterapi. De bedst bedømte avlsheste skulle producere heste, der kan bruges i alle disse roller. Det er politikken belønner i avlsdommen visse grundlæggende elementer i hestens udformning, gangart og temperamenter, der er nødvendige for alle heste, uanset hvilke opgaver de er involveret i (Landbrugsrådgivningscenter osv.).

Den islandske hest har fulgt nationen siden landet blev bosat. Organiseret avlsaktiviteter har sandsynligvis ikke været praktiseret her i landet før århundreder, selvom der er nogle eksempler på gammel hesteavl. Naturvalg har haft mest om at sige, hvilke artefakter der blev valgt til avl (Kristinn Hugson, 1991). Målrettet opdræt af den islandske hest som ridehest kan siges at være startet efter det maskinens alder havde spredt sig. Búnaðarþing godkendte i 1951 en protokol, der sagde m.a. Búnaðarþing konkluderer, at hesteavl foreløbig skal formes på en særlig måde med hensyn til avl af en stærk, godmodig og villig hesterace, samt fremragende rideracer " (Búnaðarþing, 1951). Dette er den første indikator for et officielt avlsmål. Islandsk hesten er blevet udbredt i de sidste årtier rundt om i verden som et hack og ifølge de seneste oplysninger er medlemslandene FEIF (International Owners 'Association af den islandske hest) 21 i antal (FEIF, á.á.). Der er i alt over 269.000 islandske heste registreret bor i Veraldarfeng (e.Worldfengur) i disse lande. I alt er der 45 rideklubber på Island og 14.462 medlemmer i dem (Sportfengur, á.á.). Hesterelateret turisme i Island er vokset betydeligt i de seneste år år og ifølge oplysninger fra Islands turistorganisation besøgte i 2014 i alt 998.600 udenlandske turister landet. Heraf deltog 12,35% i hesterelaterede aktiviteter det år eller omkring 123.000 mennesker (Oddný Þóra Óladóttir, 2015). Det er derfor fantastisk og stigende efterspørgsel efter heste inden for hesterelateret turisme. Det er blevet kritiseret retssystemet for avlsheste har ikke altid belønnet de karakteristika, der kendetegner det ejer fritidshesten, såsom en træner og mangel på spænding. Det er derfor interessant for avlsarbejdet med at indsamle data om fritidsheste og kontrollere, om de er afkom det organiserede avlsarbejde.

1.1 Avlsmål for islandsk hesteavl

Avlsmålet for den islandske hest er omfattende og bør omfatte mangfoldighed i de opgaver, han er tildelt. På denne måde kan avlsmålet deles i et andet på den ene side generelle avlsmål og på den anden side specifikke avlsmål. Generalen avlsmål sigter mod at dyrke en alsidig, stabil og sikker, villig og en godmodig hest, der rider glimrende. Så skulle han være sund, frugtbar og holdbar. Med hensyn til kreativitet er målet at dyrke de mindre velstillede

gør den islandske hest med stor vægt på styrke, kropsfleksibilitet og muskelstyrke fysik. Strukturen skal bidrage til stor smidighed og god natur hovedbegivenhed og samtidig tage hensyn til den generelt accepterede æstetik faktorer (Agricultural Advisory Center, á.á.a).

Det menes generelt, at den passende størrelse på en islandsk hest er mellem 135 og 145 cm højeste skuldre anbefalet bar (Agricultural Advisory Center á.á.a).

Specifikke avlsmål vedrører kreativitet og evner. Avlsmål i hver egenskab består af en beskrivelse af karaktererne 9,5 til 10 i et avlsforsøg. Alle bedømmes otte kvaliteter i morfologi og syv kvaliteter i evner og gives bedømmelse på en skala fra 5 til 10 i hel og en halv for hver attribut. Forskellige vægten er på hver funktion, som det kan ses i tabel 1 nedenfor (Landbrugsrådgivningscenter osv.).

1.Tafla. Vægi þeirra eiginleika í % sem dæmdir eru í kynbótadómi. Sköpulag Hæfileikar Höfuð 3,0 Tölt 15,0 Háls, herðar og bógar 10,0 Brokk 7,5 Bak og lend 3,0 Skeið 10,0 Samræmi 7,5 Stökk 4,5 Fótagerð 6,0 Vilji og geðslag 9,0 Réttleiki 3,0 Fegurð í reið 10,0 Hófar 6,0 Fet 4,0 Prúðleiki 1,5 Samtals 40 6

Der er sket betydelige ændringer i den juridiske omfang af avlsheste gennem årene. Året 1950, med hjælp fra Gunnar Bjarnason, dengang hestekonsulent, var udførte et bemærkelsesværdigt pionerarbejde, da dømningen af islandsk begyndte avlsheste på det klassetrin, hvor der blev givet karakterer. Bedømmelserne kom til nytte kommentarer, der tidligere blev fremsat, da hestene blev klassificeret i præmiekategorier på grundlag af form og pris. De første regler om avlstrin i hesteforsøg er fra 17. april 1950 (Kristinn Hugason, 1997). Der var kun tre i retten i 1950 kvaliteter værdsat for konformation og syv kvaliteter for talent. Evalueret morfologiske træk var overfladiske (hoved; nakke, skuldre og buer; ryg og lænd), konsistens og ben (ben; sener; led; hove). I talent var kvaliteterne fødder, tölt, trav, tempo, spring, vilje og temperament vurderet. Men der blev også givet en bedømmelse for hastighed på alle gangarter undtagen fod (Ingimar Sveinsson, 2010). Nogle få ændringer blev foretaget på domstigen for de nationale ridekonkurrencer i 1954 og 1958 men en domstol, der lignede den, der trådte i kraft kort tid efter. Den samlede vægt af talent var på i disse år 60% og morfologi 40%. I 1961 blev dette ændret, og strukturen og

fordele vejes ligeligt i den endelige karakter (Kristinn Hugason, 1997).

I 1979 blev det besluttet at øge antallet af domme i tilfælde af forfatningsdomme dermed bedre skelne konstruktionen af avlsheste. Sådan var kvaliteterne som var anført her tidligere ændret. Ansigtstudtrykket blev analyseret ned til hoved, nakke, skuldre og buer og ryg og lænd. Konsistensegenskaben blev ikke ændret, men ejendommen fødder blev opdelt i fodarbejde, lighed og hove (Kristinn Hugason, 1992).

I 1986 var den næste store ændring i retsvæsenet introduktionen af tölt -funktionen øgede vægten kraftigt og gik derefter fra 8,3% til 14,3%, se tabel 2 (Kristinn Hugason, 1992).

I 1990 blev der foretaget store ændringer i retsvæsenet, nye vægte blev besluttet af retten og blev enige om, at straffen skulle være i en større skala end tidligere. Betydningen af nakke, skuldre og buer blev hævet, men vægten af hoved og ryg og lænd forblev uændret.

Betydningen af konsistens blev reduceret, men samtidig blev der lagt særlig vægt på at øge den faktiske vægt af sammenhæng i dommene med den øgede fordeling af karakterer for den kvaliteter, der havde været meget centrale i dommene. Så var der skønhedens vægt i ridning øget, men faldet i temperament. Samtidig var opmærksomheden rettet mod disse aspekter af morfologi hestens dominerer dens styrke og holdbarhed. Derfor er f.eks. vægten af fodarbejde og hove hævet men reduceret til retfærdighed (Kristinn Hugason, 1997). Det år blev der foretaget en anmeldelse klassificering af islandske hestes karakteristika med det formål at øge karakterfordelingen men ved at øge fordelingen af karakterer er det muligt bedre at dække den genetiske variation der lever i den islandske hestestamme (Kristinn Hugason, 1992).

Øget fordeling af karakterer gør det også lettere for opdrættere og amatører hesteavl for at identificere forskellige kvaliteter af heste i individuelle egenskaber (Kristinn Hugason, 1992). I 2000 blev det besluttet at ændre den overordnede betydning af kreativitet og talent den samlede score til det niveau, den var i begyndelsen af domstolen, men derefter blev strukturen vejet 40% i den samlede score og talent 60% (Ingimar Sveinsson, 2010). Sidst ændringer, der er foretaget inden for retsvæsenet, blev foretaget i 2010. Så var der vægt skeen inden for domstolen steg fra 9% til 10%, vægten af fedt steg fra 1,5% til 4%, men vægten vilje og temperament reduceret fra 12,5% til 9% (Ingimar Sveinsson, 2010)

1.2 Framkvæmd kynbótadóma á Íslandi

5. Konklusioner

Den vigtigste funktion, der pryder en fritidshest, er, at alle kan ride på den uanset rytterens evne. Viljens kvaliteter og følsomhed har meget at sige om, hvorvidt hesten kan bruges af alle ryttere, og det kan derfor konkluderes, at det er hårdt arbejde og manglende spænding som kendetegner fritidsheste.

Hestenes alder ved indgangen til hestelejen er høj, hvilket indikerer, at de heste, der egner sig til dem, er erfarne rideheste. Det understøtter værensteorien heste på den anden side har de kvaliteter, der pryder fritidsheste, de lærer det adfærd til at transportere uerfarne eller uerfarne ryttere.

En sammenligning af fritidsheste og viste avlsheste viser, at Fritidsheste er et produkt af organiseret avl. Den eneste indikation er det er f.eks. hvor høj en procentdel af fritidsheste er foran viste fædre med høje samlet score i et avlsforsøg. Viste heste i avlsforsøget stammer dog fra forældre, der højere avlsdomme og avlsevalueringer har modtaget i de fleste træk. Fritidshestene er dårligere i kvalitet end viste heste, sammenlignet med de vurderede egenskaber avlsforsøg.

Forfædrene og mødrene til fritidsheste og udstillingsheste er for det meste det samme, selvom der er en vis forskel i individers genetiske andel mellem grupper